

فهرست

۱ کلیات

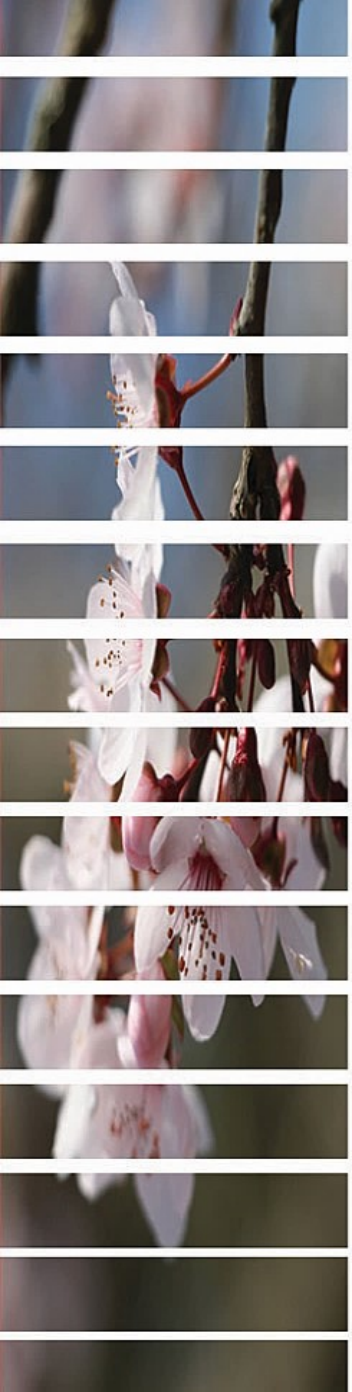
۲ علل ماندگاری نوروز

۴ شعر

۵ آداب و رسوم عید نوروز در ایران

۶ دلیله دانشجویان

۷ مکان های دیدنی شهرستان داراب

شماره: نشریه شماره هفتم / ویژه نامه عید نوروز ۱۴۰۲
زمینه انتشار: فرهنگی / هنری
صاحب امتیاز: کانون هنری عکس و فیلم
مدیر مسئول: مهدی کنعانی
سر دبیر: سیده نگین وطنخواه
اعضای هیئت تحریریه: دکتر نسرین علوی نیا- هانیه نوروزی- فاطمه خارستانی- سیده نگین وطنخواه- مهدی کنعانی
ویراستار: مهدی کنعانی
طراحی و صفحه آرایی: مهدی کنعانی
نشانی: فارس- داراب- خیابان دانشجو- دانشگاه آزاد اسلامی واحد داراب
پست الکترونیک: rojapublication@gmail.com
شماره انتقادات و پیشنهادات: ۰۹۰۲۱۴۹۳۵۳۹

نخستین روز فروردین ماه

می‌دانند و بر این باور هستند که در نوروز، همزمان با طبیعت، باید روزگار نو و جدیدی را باروان و نگرش نو، در تن‌پوش تازه‌ای آغاز کنند نوروز با عنوان رسمی «روز بین المللی نوروز»، توسط یونسکو به عنوان میراث فرهنگی و معنوی بشر به ثبت جهانی رسیده است. این روز همچنین یکی از روزهای مقدس و اعیاد مذهبی زرتشتیان و بهاییان نیز به‌شمار می‌رود.

نوروز نخستین روز سال خورشیدی ایرانی برابر با یکم فروردین ماه، جشن آغاز سال نوی ایرانی و یکی از کهن‌ترین جشن‌های خاستگاه نوروز در ایران باستان است. و ازبکستان تعطیل رسمی است و مردمان آن جشن را برپا می‌کنند. نوروز به عنوان یک جشن قدیمی و کهن از اقوام متعددی در منطقه به ارث رسیده است و با رنگ و انگ ویژه، شناسنامه ایرانی به خود گرفته و از آن به عنوان نماد پیوند دهنده افراد ایرانیان نوروز را آغازگر رستاخیز طبیعت می‌گویند. نوروز در ایران و افغانستان آغاز سال نو محسوب می‌شود و در برخی دیگر از کشورها یعنی تاجیکستان،

**دی شد و بهمن گذشت فصل بهاران رسید
جلوه گلشن به باغ همچو نگاران رسید**

حافظ شیرازی

نویسنده

دکتر نسرين علوي نيا

علل ماندگاری نوروز

نوروز، جشنها و آیین های بهاری میراث تاریخ چندین هزار ساله و کهن ماست. تلاقی شادی بین بشر عهد باستان و معاصر، بین احساس، اندیشه و باور، بین واقعیت مرگ و زندگی و تجربه بشر عالم مدرن از وضع وجودی خویش، آیین نوروزی گویی رازی، روحی، رمزی و حقیقتی جاودانه است. دلایل متعددی سبب دوام و ماندگاری نوروز شده که به اختصار به برخی از آنها اشاره می شود:

آفرینندگی نوروز

یکی از خصایص بارز نوروز، روح آفرینندگی موجود در آن است. در اعصار کهن، پیش از آن که زایش و آفرینش یا زاینندگی و آفرینندگی، به صورت دو مفهوم، اندیشه و اسطوره متفاوت شناخته شود، به صورت یک واقعیت و رویداد مشابه و مترادف فهمیده می شد و نوروز نیز میراث و یادگار چنین طرز تفکر و تلقی از جهان می باشد. به عبارتی آفرینش، صورتی بود از زایش و زاینندگی و این امری

ملموس و قابل درک برای انسان بوده و هست. آفرینش، زاینندگی و آفرینندگی، نو بودن و نوزایی، رستن و برخاستن در بطن زندگی، در هسته و جان آن، در ذات انسان بودن آدمی هست. اساساً انسان بودن بدون چنین موهبت یا قوه و قابلیت قابل تصور نیست. از آن جا که انسان در زندگی خود همواره با این مفاهیم در ارتباط بوده و چه در وجود خود و چه در پدیده های طبیعی اطراف، همیشه آنها را درک مینمود، از این رو نوروز نیز که وامدار چنین تفکری است، پیوسته در زندگی او حضور مستمر دارد. آیین نوروزی به رغم همه کهولت و فرسودگی که پذیرفته میراث هستی شناسی زنده و عمیقاً انسان و ارانه و طبیعت گرایانه است، در هستی شناسی کهن همواره الوهیت و انسانیت یا خدا وارگی و انسان وارگی سخت به هم در می پیچند. هر تجلی وجودی صورت و جلوه ای بود از تجلی الهی. انسان نیز با تمامیت هستی انسانی خویش در کار آفرینش در زایش و ظهور هستی و نو شدن، خود را سهم می یافت و نوعی همنوایی، همدلی و هماوایی بین احساس، اندیشه و روح او با روح هستی برقرار بود و یکی در آینه دیگری خود را می یافت.

بلکه پهنه وسیعی از جغرافیا میزبان نوروزند. تاجیکستان، ازبکستان، افغانستان، جمهوری آذربایجان، ارمنستان، قزاقستان، قرقیزستان، ترکمنستان و بسیاری از منطقه های دور و نزدیک وابستگی تاریخی نزدیکی با جشن ها و فرهنگ ها و تمدن آریایی دارند، قراردادهای تحمیل ها و تحکیم ها هر چند پرقدرت و جبار و ستیزه جو باشد نتوانستند در برابر باورهای استوره ای این مردمان دوام بیاورند. در برخی از کشورهای با وجود رسمی نبودن، نوروز هر ساله توسط شمار زیادی از مردم برگزار می شود. همانند سوریه که جشن نوروز نزد کردهای ساکن در آنجا از اعتبار و احترام ویژه ای برخوردار است. در کشورهای بوسنی، قفقاز، هند، مقدونیه، پاکستان، صربستان و چین نیز نوروز به صورت غیر رسمی برگزار می گردد.

شاید بتوان رد پای این تفکر باستانی روپیدن نوآفریدن را در رسم سبزکردن سبزه نوروزی یافت. ایرانیان با رویاندن سبزه در واقع خود را در زایش و آفرینش جهان شریک می کردند. سبزه، خوشه و دانه گندم که همچنان در میراث و آیین نوروزی ایرانیان حفظ شده است، در گذشته علاوه بر این که غذای اساسی مردمان را تشکیل می داد، دانه ای مقدس و آیینی بود که ریشه در باورهای اسطوره ای آنها داشت. گندم نماد زنده قوه زاینده، رویش، باروری، برکت و قدرت رزق دهنده به شمار می آمد. بی تردید می توان چنین گفت که یکی از علت های بقای آیین های نوروزی، با وجود گذشت سالیان دراز، در همین گوهر و هسته بارور و روح زاینده و قابلیت آفرینندگی آن نهفته است که در هر شکلی از زندگی انسان با هر تجربه، احساس و باوری همواره وجود داشته است.

وسعت جغرافیایی نوروز

یکی از دلایل اصلی ماندگاری نوروز را می توان احساس علاقه طیف گسترده ای از مردم به آن، در پهنه وسیعی از آسیای صغیر و آسیای مرکزی دانست. نوروز و جشن های ایرانی تنها در سرزمین ایران، با مرز سیاسی کنونی برگزار نمی شود،

من پائیز را جارو میکنم

زمستان را پارو میکنم

تابستان را میسویم تا همیشه بهار باشد

من رفترم، آفتاب و آب و باد همکاران من

هستند

اما کاش میخوانستم دهای مردم را هم آب

و جارو کنم

مولانا

بر آمد باد صبح و بوی نوروز

به کام دوستان و بخت پیروز

مبارک بادت این سال و همه سال

همایون بادت این روز و همه روز

سعدی شیرازی

ادامه مطلب صفحه قبل

در زمره دلایل پابرجایی نوروز، می توان به طول مدت اجرای مراسم نوروزی اشاره نمود. در مقایسه با سایر جشنها و اعیاد که معمولاً نشان از حدوث واقعه ای در روز معینی دارند و طبعاً محدود به همان روز و ساعات هستند، نوروز از زمان بیشتری برخوردار است. مدت زمان برگزاری آیین های نوروزی را می توان به سه دوره با عنوان های مرحله «جدا شدن»، «انتقال»، و بالاخره مرحله «همبستگی» تفکیک نمود. مرحله اول یا جدا شدن در واقع زمان پیش از نوروز و یا ده روز آخر اسفند است که به خانه تکانی و نوکردن اسباب و اشیای کهنه و تطهیر و پاکیزه کردن سر و تن و جامه و لباس و کارهایی از این دست می گذرد که در واقع مرحله جدا شدن انسان از سال کهنه و استقبال از سال نو می باشد. مرحله دوم، مرحله انتقال از سال کهنه به سال جدید است که ۱۲ روز، یعنی از لحظه تحویل سال تا آخر روز دوازدهم فروردین ماه به درازا می انجامد. گستردن خوان نوروزی، دید و بازدید خویشان و اعضای خانواده و به راه انداختن بازی ها و نمایش های ویژه از جمله کارهایی است که در این دوره انجام می شود. مرحله نهایی، مرحله آمادگی برای بازگشت و پیوستن دوباره مردم به جامعه و حیات اجتماعی و اقتصادی بوده و روز سیزدهم نوروز، مرز و حد فاصل میان دوره انتقال و مرحله همبستگی است. آیین های مربوط به روز سیزده فروردین یا سیزده بدر «که شامل بیرون رفتن دسته جمعی و پیوستن به جمع مردم دیگر، پناه گرفتن در دامان طبیعت، در آب انداختن سبزه های رویانیده، نوید دهنده فرارسیدن دوران نظم و قانونمندی و سرآغاز یک زندگی جمعی بسامان دوباره در سال جدید است. در واقع از خانه تکانی و استقبال نوروز از اواسط اسفند ماه که بگذریم و مراسم مقدماتی نوروز را که از چهارشنبه آخر سال آغاز می شود و مدتی مدید و معمولاً تا سیزدهم فروردین ماه ادامه می یابد در نظر بگیریم، بیش از دو هفته به طول می انجامد.

آداب و رسوم عید نوروز در ایران

مراسم نوروز از مجموعه‌ای از جشن‌ها و مناسبت‌ها تشکیل شده است. جشن نوروز ابتدا با آداب و رسوم چهارشنبه سوری شروع می‌شود. سپس نوبت به آخرین پنجشنبه سال و رفتن به مزار در گذشتگان می‌رسد. سومین برنامه که بیشتر در خراسان برگزار می‌شود مراسم الفه است این مراسم که در آرامگاه‌ها، قبرستان‌ها و مساجد بر پا می‌شود برای تکریم و احترام به گذشتگان است. طی این مراسم، شیرینی و کیک محلی (نان شیرینی، قطاب، گمک) در کنار سبزه بر سر سفره گزارده می‌شود.

خانه‌تکانی

از دیگر آداب و رسوم عید نوروز در ایران می‌توان به خانه‌تکانی اشاره کرد. اقوام و مردمی که نوروز را جشن می‌گیرند به این مناسبت نیز پایبند هستند. در تاریخچه و آداب و رسوم عید نوروز نظافت و وسایل خانه و اسباب و اثاثیه گردگیری، شستشو و تمیز می‌شود. همچنین مردم کشورهایی مثل افغانستان و تاجیکستان هم پیرو این رسم هستند.

سفره هفت سین

در تاریخچه و آداب و رسوم عید نوروز پهن کردن سفره عید نوروز نیز آورده شده است. عناصر این سفره که در ایران سفره هفت سین نام دارد به دو نوع تقسیم می‌شوند: عناصری که جنبه نمادین دارند: مثل سیر، سکه، سمنو، سبزه، قرآن و... عناصری که جنبه خوراکی و پذیرایی از مهمان را دارند: مثل انواع و اقسام آجیل، شیرینی سنتی یا امروزی در قرن‌های گذشته، اکثر مردم فقط سالی یکبار می‌توانستند پلو بخورند که آن هم شب نوروز بود. در این شب، همه یا اکثر مردم پلو می‌پختند و از این پلوی نوروزی برای فقرا، سالمانی‌ها، حمامی‌ها، کدخدا و روحانی محل پیشکشی می‌بردند. انداختن سفره نوروزی که در تاریخچه و آداب و رسوم عید نوروز هم به آن اشاره شده است آداب و رسومی خاصی دارد و روی سفره وسایل دیگری از قبیل آینه، شمع و آب نیز قرار می‌دهند. ماهی و تخم‌مرغ رنگی نیز در تاریخچه و آداب و رسوم عید نوروز دیده می‌شوند.

ارسالی از دانشجویان

شیرینی، سمنو، عطر خوش سبب، سبزه های سبز با روبان قرمز، تالو دانه های سنجد، سیر های سفید، سماق و سکه را که بشماری، حتی وقتی به قرآن و آیینه نگاه میکنی هنوز انگار چیزی کم است. مسابقه ثانیه شمار ساعت برای تحویل که شروع میشود تازه یادت می افتد که سال قبل و سال های قبل تر هم چیزی کم آورده بودی. انگار رقص ماهی ها و برق سکه ها آنچنان مشغولت کرده بود که یادت رفت... برق اشک هایت که هویدا میشود از پشت همان پرده ی اشک یگر سکه ها برق نمیزند.

یافته ای آن سین گمشده ات را
همان سین اولین سلام سال
سلام بر مهدی {عج}
مهدی جان بگذار جواب سلامت اولین
عیدانه ام شود

نویسنده: فاطمه خارستانی

نویسنده

هانیه نوروزی

کم کم برف ها آب میشوند و از زیرشان سبزه های سبز با تمام نجاشان نمایان میشوند و بازم نشان می دهند که انتهای این قصه سرد و سفید همیشه سبز خواهد بود. بوی شکوفه های بهاری می آید و باری دیگر یاد آور عطر بهشت میشود عطری که خدا از نفس خودش بر زمین دمیده با خوبی ها و بدی ها و هر چه که بود برگ دیگری از دفتر روزگار ورق میخورد و صفحه سفیدی بر ایمان باز میشود برای خوشحالی ها برای لبخند ها برای دور ریختن افکار های کهنه و پوسیده برای زندگی و برای بهاری دیگر. در سال نو ۳۶۵ روزت سلامتی، شادی پیروزی و عشق و امید و دوستی آرزویم.

نویسنده

مهدی کتعمانی

بهار می آید، با چمدانی پر از شکوفه و لبخند چشم هایش، آمیزه خورشید و ابر، دلش آینه بندان سبزه و باران. بهار می آید و از رد گام هایش رودهایی زلال، زمین چرک را به شست و شو می خوانند.

تنگه رغز

شاید بی دلیل نباشد که از تنگه رغز به عنوان عروسی در میان سایر تنگه های ایران نام برد. وجود آبشارهای زیبا و حوضچه های کوچک و بزرگ آبی در مسیر این تنگه بسیار تماشایی است. به ویژه برای فصول گرم سال، دره نوردی و پیاده روی در مسیر این تنگه، تفریح بسیار دلچسپی است. البته لازم است این نکته را یادآوری کنیم که شاید مسیر عبور این تنگه برای افرادی که با اصول اولیه دره نوردی و با طبیعت گردی آشنایی ندارند، مناسب نباشد. همچنین رفتن به این تنگه برای کسانی که آشنایی با منطقه ندارند و بدون راهنما اقدام به این کار می کنند، ممکن است خطراتی به همراه داشته باشد. طول این تنگه ۴ کیلومتر است و در مسیر آن، حدوداً ۶۴ آبشار قرار دارند. تعداد حوضچه های طبیعی که در مسیر تنگه ایجاد شده اند، به بالای ۱۰۰ عدد می رسد. تنگه رغز در ۲۵ کیلومتری مسیر جاده داراب به سمت فسا قرار دارد. البته این تنگه درست در کنار جاده نیست، بلکه باید مسیری را با ماشین و مسیری را با پای پیاده طی کنید تا به آغاز تنگه برسید. مسیر پیاده روی ذکر شده کوهستانی است و در حدود یک ساعت و نیم زمان لازم دارد تا از این مسیر ناهموار عبور کنید و به آغاز زیبایی تنگه برسید. پس در انتخاب همسفر خود دقت کنید.

مسجد جامع داراب

از دیگر بناهای تاریخی در شهرستان داراب، مسجد جامع این شهر است که یکی از شاهکارهای معماری در نوع ساخت محسوب می شود. این اثر تاریخی متعلق به قرن ۱۰ هجری قمری و در زمان سلطنت شاه طهماسب اول است معماری انجام شده در مسجد جامع داراب به سبک معماری ساختمان های دوران حکومت سلجوقیان است که دارای چهار مناره کوتاه به شکل ۱۱ ضلعی است که در چهار گوشه مسجد قرار دارد. تفاوت تزئینات انجام شده در این مناره ها از نکات جالب در مورد این اثر تاریخی است که در نوع خود منحصر به فرد است.

شهر تاریخی دارابگرد

شهر تاریخی دارابگرد: شهری است مدور، با طول عمری نزدیک به ۸۰۰۰ سال که ساکنینی از عصر سنگی در آن می زیسته اند. باستان شناسان شناخته شده ای مانند گیرشمن ساخت شهر دارابگرد را به سلسله اشکانیان نسبت می دهد. طبق نظر گیرشمن، این شهر ابتدا به عنوان پادگان نظامی در نظر گرفته شده بود و سپس با ساخت و افزودن تأسیسات به آن به صورت یک شهر بزرگ و پر تردد درآمد. اما رونق این شهر در زمان ساسانیان به اوج خود رسیده است. زیرا در این زمان دارابگرد، یکی از مراکز پر اهمیت در ایالت پارس به شمار می رفت. در این شهر بازارگانان و تجار فارس به داد و ستد می پرداختند. این اوج و شکوه تا زمان اسلام ادامه پیدا کرد. دارابگرد در حال حاضر در شش کیلومتری شهر داراب فعلی از سمت جنوب و در مسیر جاده داراب به شیراز قرار دارد. اکنون تنها دیواری در اطراف این شهر باقی مانده و بقایایی از کاخ و قلعه حاکم آن قابل مشاهده است.

آبشار فدामी

از شیراز که به سمت بندرعباس حرکت می کنیم، در مسیر، شهری به نام فدामी وجود دارد. آبشار فدामी در منطقه ای به نام فورگ در شهر فدामी قرار گرفته است. این آبشار عرض بسیار زیادی دارد، عرض این آبشار در حال حاضر ۲۰۰ متر است. این آبشار دائمی و آب آن شیرین است. جالب اینجاست که آب رودخانه های که در این منطقه جاری هستند، شور می باشد و با پیوستن آب آبشار فدामी به آنها از شوری آب رودخانه ها کاسته شده و به زمین های کشاورزی اطراف می ریزند. خنکی آب آبشار در تابستان باعث شده که گردشگران زیادی برای لذت بردن و تفریح سری به آن بزنند.

آتشکده آذرخش

این آتشکده در جنوب شرقی داراب قرار گرفته و پنج کیلومتر با این شهر فاصله دارد. این سازه صلیبی شکل را مسجد سنگ نیز می خوانند. آتشکده آذرخش با تراشیده شدن کوه ساخته شده و مساحت آن ۴۲۰ متر مربع می باشد. تاریخ ساخت این اثر تاریخی به سده سوم قبل از میلاد باز می گردد و در فهرست آثار ملی ایران زمین به ثبت رسیده است. در خصوص کاربری آن در گذشته، بر اساس یافته های باستان شناسان، این آتشکده به عنوان مصبدی برای مهرپرستان آریایی استفاده می شد و سپس در دوران پادشاهی سلسله ساسانیان تبدیل به آتشکده شد. در دوره اتابکان نیز به عنوان مسجد از آن استفاده می شد. دو کتیبه های زیادی در داخل این آتشکده وجود دارند که به مرور زمان دچار آسیب های زیادی شده و ناخوانا می باشند. اگر به بازدید از این آتشکده رفتید، حتما از آسیاب نزدیک آن نیز دیدن کنید.

نقش شاپور ساسانی

این نقش برجسته در بخش جنوبی داراب و در دامنه های کوه بهنا مشاهده می شود. از داراب چهار کیلومتر فاصله دارد و تصویر آن نشانگر پیروزی شاپور در نبرد با سه امپراتور روم است. در این اثر تاریخی بسیار زیبا، تصویر شاپور مشاهده می شود که سوار بر اسبی است و امپراطوران رومی در مقابل وی قرار گرفته اند. برای بازدید از آن باید از برکه ای عبور کنید که در پایین این نقش برجسته قرار گرفته است. هنگامی که شاپور بر قیصر والرین پیروز شد، ۶۴ سالش بود. این نقش برجسته درست پس از پیروزی وی کنده کاری شده است.

آبشار فدामी

